

CSURGÓ ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági — hetilap. Megjelenik minden vasárnap.

A „CSURGÓI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT” ÉS A „CSURGÓI SEGÉLYEGYLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona. Félévre: 4 korona.
Negyedévre: 2 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. - Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. JÜNKER ELEK.

KIADÓHIVATAL:

Vágó Gyula könyvsajtója,
hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők
A hirdetések jutányosan számítjuk.

Kossuth emlékezete.

1903. szept. 19.

(-áá-) Élt ezen a maroknyi földön, melyet Magyarországnak hívnak, egy ember, kinek nevét imájába foglalja a nép, a kinek szelleméhez fordulunk nehéz napjainkban, mikor felhők tornyosulnak hazánk feje fölött, mikor a jó barát álarcába öltözött elenség a homályban, a sötétségben bizva észrevétlenül nyújtja ki a kezét, hogy megfojtsa bennünket! Ennek az embernek, ennek a félistennek 101. születésnapját ünnepli ma a magyar nemzet. Mert ma van évfordulója annak a napnak, melyen Kossuth napvilágot látott, a melyen megszületett a magyar nemzet prófétája. Próféta volt, míg élt, lángesze és nemes nagy szíve avatta őt azzá; hogy pedig meghalt, vezérlő csillaga a maroknyi nemzetünknek, szelleme világító faklya, a melynek világánál megtaláljuk a legjobb utat a haza jóléte, boldogulása felé. Neve jelszó, mely ha felhangzik, lázba jön a testünk, felvillanyozódik a lelkünk, megacélosodnak izmaink s tette készen állunk talpra! Kossuth apánk, légy te velünk, önts bátorságot a csüggedőkbe, adj új erőt a lankadóknak, hogy pusztító vészek közepette megtarthassuk ezt a szeretett hazát!

A tisztességes verseny.

(Dr. K. Ö.) Még helyesebben egészséges versenyt is írhatunk azon fogalom jelölésére, mely azt van hivatva kifejezni, hogy gazdasági életünk minden terén a működő erők üdvös és jótékony hatást idéznek elő. A verseny tehát fontos ok, a melytől függ, hogy minő lesz az okozat. A verseny csak előfeltétel, a melynek helyes vagy helytelen megvalósulása mindmennyi célirányos illetve hátrányos következmények szülőke; a tisztességes verseny a gazdasági alanyoknak — morális — módon megengedett és jogos eszközökkel való küzdelme existenciájuk fentartása és előbbre vitele érdekében. Gazdasági életünk két fő tényezője: az ipar és kereskedelem, a hol versenyről kiváló értelemben szó lehet. Természetesen nem kicsinylendő a verseny a szellemi élet nagy mezején sem, hiszen köztudomású dolog, hogy a szellemi proletariatus egyik legközölközőbb oka az egészségtelen verseny a tudományos pályákat hajhászók között.

Ha van a szellemi proletároknak egy fogalmilag és tényleg is kialakult osztálya, annál határozottabban állítható, hogy van a gazdasági foglalkozásokból időnként előálló és ismétlődő

olyan osztálya a társadalomnak, a mely proletárrá válik.

Ezen kérdés taglalásánál kell egy futó pillantást vetni a verseny kérdé- sére. — Korántsem állítható az, hogy a szabad és egészséges verseny bárminő káros alakban nyilvánítaná hatását, sőt inkább a gazdasági életünk mozgékonyasága, mindent nivellirozó hatása, a kereseti foglalkozásnak helyes meg- oszlása, a javak árának igazságos meg- állapítása oroszánrészen attól függ.

A verseny kinövéseiről, — az úgy nevezett illegális — vagy tisztességtelen versenyről ellenben semmi jót és hasz- nosat nem állíthatunk, — és a gazda- sági életben előálló azt a sok vissza- ságot, — a bukást csakis ezzel a kö- ros hajtásával a versenynek hozhatjuk összefüggésbe.

Nem tagadható, hogy a francia forradalom proclamálta kereskedelmi és ipari szabadság nagy eszméje, a mely a XIX. század folyamán a cultur- álla- mok kereskedelmi és iparjogának alap- elvévé tétetvén, a gazdasági erőket kö- zépkori bilincseiktől megszabadította és a gazdasági élet bihatetlen föl- lendülését okozta, de egyuttal a kereske- delmi és ipari forgalomban a sajnála- tos visszaélések egész sorozatát hozta létre. Ezen viszony a mai gazdasági rendnek is jellemzője. — A forgalomba

A „CSURGÓ ÉS VIDÉKE” TÁRCAJA.

Dóra.

— Egy színésznaplójából. —

— A „Csurgó és Vidéke” számára írta —

Szabó Imre.

1897. december 17.

Brr, be hideg van! Az ujjam hegyét megdermesztette a fagy, de azért robotolnom kellett egész napon át, reggeli hét órától esti kilencig. Kalapokat csinítani, házról házra járni székant kunsaftokhoz, bizelgő szavakkal traktálni legkiállthatatlanabb ve- vőket . . . ah, már elég volt!

Csak az a remény tartja bennem a lel- ket, hogy nem sokáig marad ez így. Ma a negyvenedik fordítási gyakorlatnál vagyok és már elég jól beszélek németül. Csak a nyelvtani hibákat gyűrjem le az írásaimban, legott elpályázom ebből az utálatos fészek- bol és a fővárosba megyek irodába, a hol több szabad időm lesz és intelligens körök- be jutok majd. Nem fogom hallani a folyto- nos rendreutasítást és sok hű bolonderiáját azoknak, kiknek hízelegnem kell, bár legjob- ban szeretném, ha soha szemem elé nem ke-

rülnének. Ezt a telet még kihuzom, ám a nyáron ha török-szakad, jobb viszonyok közé emberek társaságába menekülök. Re- mélem egy hét alatt megbirkóztam a névmásokkal; azután jön az ige, a mon- datfűzés, a stilisztika, a kereskedelmi leve- lezés, egy csomó gyakorlat és — schluss! Fel Budapestre! Ha van Gondviselés a föld- ön, akkor kell, hogy jutalmat nyerjek a a sok éjjelezésért, a sok tanulásért, testi fáradságért, lelki kinokért.

1898. május 9.

Az irodafőnök ur ma szokatlanul nyá- jas volt. Ószülő bajuszát magyarosan kipö- dörte és meglehetősen mosolygott az a su- nyi pófája. Már reggel egy kellemes meg- lepés előérzetét olvastam le torzonborz áb- rázatából.

Javítottam a fizetésemet havi tíz koro- nával! No hát, most lumpolunk egyet a ha- záért! Holnap, a Nemzetibe, azután az Ope- rába, Népszínházba és — no neked, kedves naplóm, elárulom — és végre a — Vigszin- házba. Igazán kíváncsi vagyok, miért hogy olyan bizonyos tartózkodással beszélnek erről a színházról a leányok? Azt mondják, fri- vol darabokat adnak elő benne. De hát uram Istenem, nem lehet csupa oberammer- gaui passziójátékokat, klasszikus darabokat, bohóságokat fejtálatni a közönségnek; meg-

kívánja az ember azt is, hogy egyszer ön- magát, saját társadalmát lássa a színház desz- káin megjelenítve. Már pedig, ha egy szin- ház ezt tűzte ki feladatául, akkor sikamlós komédiákat mutathat be, mert a mai nagy- városi élet minden csinja-binja, minden tett rugója, mindennek indító oka érzi, büns és önző. Ha ezeket a hibákat a maguk pö- reségében mutatják be és nyilvánvalóvá lesz mindnyájunk büne, akkor inkább várható ja- vulás a társadalom minden rétegében és a családban . . . Igenis végig nézem a legpi- kánsabbnak elhíresztelt darabot és egyedül megyek oda, minden kiserő nélkül vaiami ürügy alatt. Legjobb lesz, ha azt mondom a nénémnek, hogy esti tizig kell az irodában maradnom.

1898. június 6.

Nos hát, Istennek hála, már egy vigszin- házi előadás végignézésén is keresztülestünk. Elég érdekes volt és én valami sajtóságot éreztem. Fel szerettem volna rohanni a desz- kákra, hogy magam is nyíltan szembe mond- jam a nagyvárosiaknak: milyen bünsök vagytok, milyen paráznak, milyen rosszak!

Az egész uton hazafelé csak azon járt az eszem, ugyan melyik eszköz volna leg- jobb számomra, hogy én is hozzájárulhassak az erkölcsök javításához, az erkölcsi fekély meggyógyításához. Az életfentartás kinjai

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZŐ IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

vetett hit és bizalom elveinek lábbal tiprásával, az illoyalis verseny a fogyasztó közönség tudatlanságát és hizsékenységet használja fel üzleti céljainak elérésére és végeredményben az azzal élő önmagának ássa meg sírját.

A tisztességtelen verseny gyűjtő neve alatt foglaltak, mint a hirdetési szédelés legkülönfélébb faja, a javak árának mesterséges és a rendes- és tisztességes — a kereskedőt jogosan megillető mértéken alul való megállapítása, — a versenytárs üzletének vagy hitelének kisebbitése mindmegannyi immoralis üzleti visszaélések, a melyek a jelenlegi iparrend szükségyszerű következményeivel homlokegyenestellenkezőnek.

Hiszen éppen azok az államok, mint Franciaország, Anglia és az Egyesült-államok, melyek legelsőbbentették ipari rendtartásuk alapjává a szabadság elvét, ott fakadtak legkorábban az ipar szabadság talaján azon védelmi eszközök, a melyekkel a tisztességtelen verseny elleni jogi küzdelem legeredményesebben folytatható és a loyális kereskedelem és ipar érdekei megvédelmezhetők.

Vajha az 1900. év nyarán nálunk is közzétett törvényjavaslat törvényerőre emelkedhetnék, hogy törvény nyújthatna immár védelmet a loyális concurrentia kár s kinövéséi ellenében, mert az ilyen törvénnyel bíró álamban a mellett hogy a fogyasztók és vevők érdekei hathatósan védelmezhetők, — első sorban a termelők — a kereskedők és iparosok fogják érezni annak jótékony hatását, mert a versenyjog, mely az illoyalis verseny által megsértetik, nem a vevők, hanem a kereskedők vagy iparosok jogositványa.

No meg aztán ezen törvény által védett egészséges verseny határozottan apasztaná az emlitett proletárok számát, azt a sok tönkrement, kétségbeesett gazdasági alanyt!

Mert a tisztességtelen verseny vagy az azzal élőket, vagy erkölcstelen módon és jogtalanul más idegen egyedeket tesz tönkre!

között még egyszer sem volt alkalmam kipróbálni, ugyan van-e valamelyes tehetségem az írásra vagy a színészi pályára. Azt tudom, hogy elég jó a hangom, talán megfelel egy kisebb igényű színháznak, ha kellőképpen ki lesz képezve. Nem tudom, mi az, de már az irodában is érzem az alárendeltség minden keserűségét. Semmi önállóságra, semmi olyan cselekvésre nincsen alkalmam, a melybe a lelkemet is belevihetném. Csupa parancs, csupa utasítás, csupa szabály.

Majd az iskolaév kezdetén érdeklődöm aziránt, hogy mily módon juthatok egy színészközlőbe, de addig is újra felveszem a könyveket és tanulok, nehogy tudatlanságomon muljon, hogy el nem érhetem céloimat.

1899. november 17.

Ily rossz viszonyok közt még sohasem tengődtem. Az még soha életemben nem esett meg, hogy az enivalómat szűkebbre kellett volna szabnom, mint kell most. Bizony, ha ki akarom huzni ezt a keserves néhány hónapot, akkor az összekuporgatott garasokkal csinálnom kell bálnom.

No de azután! Istenem ha elgondolom, hogy — mint a tanár urak mondják — elsőrangú művésznek válik betőlem, oh, akkor egészen elfelejtem a jelenlegi nyomort. Elképzelem, hogyan fogok majd alakítani a színpadon, milyen ambícióval, milyen lelkesedéssel. A tanulmányaimmal van még egy kis bibim, mert nem igen szeretem azokat a haszontalanságokat magolni. Minek kell ne-

Egy XVI. századbeli német vándordíák följegyzései.

A „Csurgó és Vidéke” számára írta:

Junior.

Folytatás.

Mint hogy azonban itt rendkívül rosszul bántak velünk bacchansaink, összebe-szeltünk néhányan bátyámmal, Paulus-szal, hogy a bachansoktól elszökünk és Drezdába megyünk. De itt nem volt jó az iskola és a habitatiumok*) is mind piszkosak, férgektől hemzsegők voltak. Fölkerekedénk tehát és Breslauba indultunk; u közben sokat kellett ehezünk úgy, hogy két hétig nem ettünk semmit mást, mint fohagymát, sőt megpirított makkot, vadalmát és vadkörte. Majd nem minden este a szabad ég alatt háltunk, mert sehohsem akartak bennünket befogadni, bármily korán is kértünk szállást, sőt nem egyszer a kutyákat uszították ránk. Mikor azonban Breslauba értünk, minden bőségben volt és oly olcsóság, hogy a szegény, kiéhezett, elgyötört társaim agyonették magukat, megbetegedtek, sőt egy meg is halt. Itt nem sokára a székesegyház szt. Keresztről nevezett iskolájába jártunk, mivel azonban a Szt. Erzsébetről nevezett plébánia iskolájában volt egypár svájci is, oda mentünk. Breslau városában hét plébánia volt és minden plébániának megvolt a maga iskolája; egy tanulóknak sem volt szabad a másik iskolába menni, mert ha az illető iskola tanulóit ezt észrevették, azt kiáltották neki, hogy „ad idem, ad idem”**) sőt a különböző iskolák schütz-ei csunya verekedéseket rendeztek egymás közt. Amint mondják, ebben a városban egyszerre 20.000 bacchans és schütz van, akik mind alamizsnából tartják fenn magukat; állítólag vannak itt 20, 30 éves, sőt idősebb bacchansok is, akiket egész sereg schützprezentál.**) Én magam is nem egy este öt vagy hat batyu alamizsnát vittem haza társaimnak az iskolába, ahol akkor laktunk; de nekem igen szívesen adott min-

*) Az egyes iskolák mellett voltak épületek, melyek a rendes és vándortanulók szállásait szolgálták. Latinus szóval „habitatum”-oknak nevezték ezeket.

**) „Ad idem” latinul van és azt jelenti: ugyanabba. (t. i. „menjetez ugyanabba az iskolába, ahova eddig jártatok!”)

**) Prezentál (präsentieren) műkifejezés. Eszöval jelölték a schütz ténykedéseit, a koldult alamizsna átadását.

denki, mert kicsiny meg svájci voltam, a svájciakat pedig igen szerették arra felé.

Jó sokáig itt maradtunk tehát; én azonban egy télen háromszor betegedtem meg úgy, hogy a kórházba kellett szállítani, mert itt a tanulóknak van egy külön kórházuk és abban orvosaik. A városházán minden tanuló kap még 16 fillért**) egy hétre s ennyi pénzzel bizony egész szépen élélhet az ember. Az iskolában jó ellátásunk és jó ágyaink is voltak, de ezek mégis annyira tele voltak férgekkel, hogy sokkal szívesebben aludtunk a földön, mint az ágyakban. Nyáron gyakran kimentem az Odera partjára, ott kimostam ingeskémét és egy bokorra kiterítve megszáritottam. Télen, mi schützők, az iskolában a tűzhely körül fekdüdtünk, a bacchansok azonban ama kamrácskákban, aminő ami iskolánkban sok száz volt. Nyáron, mikor meleg volt, a templom udvarán háltunk, fűvet szedtünk össze s mind a disznók az alomban, úgy fekdüdtünk benne, mikor aztán esett, befutottunk az iskolába és ha zivatar volt, egész éjjel responsiumokat énekelgettünk az alkarmester vezetésével. Nyáron, vacsora után gyakran elmentünk a sörházakba sört kunyerálni és a részeg lengyel parasztnak nem egyszer annyit adtak, hogy tudtomon kívül oly mámoros lettem, hogy nem tudtam visszamenni az iskolába, hacsak egy kőhajtásnyira is mentem el hazulról. Szóval Breslauban enni-inni lehetett, de az ember nem sokat tanult.

A mi iskolánkban gyakran egyszerre kilenc baccalaureatus¹⁾ tartott előadást, de „graeca lingua”²⁾ nem hallatszott ez országban. Nyomatott könyve senkinek sem volt a tanító „Terentius”-án kívül. A mit előadtak, azt először tollbamondás után le kellett írni, majd a leirtakban tájékozódni, aztán konstruálni, végül a hallottakat kitejteni úgy, hogy a bacchansok egész

**) Az eredetiben „Heller” helyesebben Haller, mert nevét a sváb Hall városától vette, hol 1228-tól ezüstmű, később rézből verték e pénznemet) értéke félfillér, a tanulók tehát egy hétre a mi pénzünk szerint csak 8 fillért kaptak. De ez is gazdag ajándék volt abban az időben, mikor egy ökör egy forintba került.

1) Akadémiai fokozat, mint napjainkban a doctoratus. Vizsga kiállása után a jelöltet megkoszorúzták (innen baccalaureus, babérkoszorús) és jogot adtak neki bizonyos előadások tartására.

2) Lingua graeca — görög nyelv. A görög nyelv tanulása csak a XVI. sz. második felében kezdett lábrakapni.

kem a Darwin elméletét tudni és a Laplace természettudományi teóriáját? Minek kell a világ összes irodalomtörténetének minden legesekevényebb részletét, legjelentéktelenebb alakulásait ismernem? Mindig idővesztésnek tartom, ha a művelődéstörténeten rágódom. Hát még a többi haszontalan tudós dolgok, melyeket kénytelen-kelletlen be kell vágnom, hogy előrejuthassak. El szeretném magamtól vetni ezt a lim-lomot. Fő, hogy kifogástalanul szavalkól és énekeljek. Ugyan melyik színésznőtől kérdezik, ha fellép a színpadra, ismeri-e Aristophanest vagy hogy is hívják?

No, de hiszen ez sem tart örökké. Holnapra Bánkból énekelek egy áriát, a mit már betanultam. Csak még egy betétszöveget kelt tudnom, azt majd hajnalok tanulom.

Remélem, hogy nagyszerű sikereim lesznek és sikertől majd a publikum kedvencévé válnom. Mindenki biztat. Bár csak kiléphetnék a színpadra!

1901. október 2.

Örülök, hogy — bár nagyon csekélyke honoráriumért is — elmentem játszani abba a sárfészekbe. Hadd pukkadjanak a társnőim, akik azt mondogatták mikor elhagytam őket, azért mentem a fővárosba, hogy ott a tilosban járhatok; hadd lássák, hogy merészen jelenek meg a világ szeme előtt és nincsen szégyélni valóm. Hadd csodálkozzanak a „nagyságai”: nini, milyen hírneves lett a kis Dóra, az a fürge masamódlány!

Benéztem abba a divatboltba is, hol annak idején alkalmazva voltam. Hogyan állt

velem szemben az egész személyzet! Az ur, az asszony olyan alázatosan mosolyogtak; ebből a mosolygásból kivillogott a kaján irigység is. Hogyne! Azt, a kit valaha olyan csuf szavakkal illettek, most per „nagysád” kellett szólítaniok. Igenis kellett szólítaniok. Igenis kellett, mert kalapot vásároltam náluk és komolyan beszélgettem kizárólag a kalapról, hogy minden bizalmasságnak elejét vegyem.

Megkérdeztem, mi a kalap ára? Arra való tekintettel, hogy én ismerem a nettóárát, persze csak néhány koronát kívánt érte, de én egy husz koronás arannyal fizettem és nem óhajtottam vissza belőle semmit.

— Még csak egy kéréssem van, — szölt távozásom előtt alázatos kedveskedéssel az ur — engedie meg, édes nagysád, hogy ily fazonu kalapokat „Miklós Feodóra” név alatt árusithassam.

Megengedtem.

1901. november 15.

A sárfészek összes „nagyságai” „Miklós Feodóra”-kalapot viselnek.

1903. április 3.

A fővárosban játszom. Hej be más élet pezseg itt. Minő szépek a kirakatok, a kirakatokban pedig a „Miklós Feodóra”-pipe-recikkek, „Miklós Feodóra-fátyolok”, „Miklós Feodóra”-legyezők, de legkivált a „Miklós Feodóra”-kalapok! Minő sikkes a fazonjuk, mennyire elütő az egykori „Miklós Feodóra”-kalapok formájától!

salabakttereket vihettek magukkal haza, ha innen elmentek.

Breslauból vagy nyolcan ismét visszamentünk Dresdába, de megjártuk, mert megint szükségét láttunk és sokat éhezünk. Ekkor elhatároztuk, hogy egy napon szétválunk: némelyek ludakat szereznek, mások répa és hagyma után néznek, egyikünk fazekat kerít, mi kicsinyek meg elmegyünk a közeli Neumarkt városába és kenyeret meg sőt kérünk. Estére a város előtt akartunk összejönni, ott akartunk táborot ütni és megsütönni-főzni, amit szerezünk. A város-tól egy puskalövésnyire volt egy kut, ahol meg akartunk hálalni, de mikor a városban meglátták az általunk rakott tüzet, tank löttek, szerencsére nem találtak el bennünket.

De mi mégis jónak láttuk felkeredni és egy vízmosásba kis patak mellé egy kis erdőcskében telepedtünk le. Az öregek, bacchansaink, ágakat vágta le a fákról és kunyhót építettek, másoka szerzett ludakat koppasztották, (mert kettőt szerez-tünk) egy részük a repát készítette el a fazékban, amelybe belerakták a ludak fejét és lábait és levest főztek, mialatt mások két fanyársat faragtak és sütötték a ludakat, a melyek alig hogy egy kissé megpirultak, már is lehúztuk őket a nyársról és jó étvágygyal elköltöttük, nemkülönben a levest is. Nem messze tőlünk egy halastó volt, melynek vizét naponta lebocsájtották úgy, hogy a halak csak sekély vízben voltak. Itt annyi halat fogtunk, amennyit egy hatyuban csak elvihettünk, aztán továbbmentünk, míg egy faluba nem értünk, hol egy parasztnak adtuk a halakat, hogy sörben főzze meg a számunkra.

Mikor ismét visszatértünk Dresdába, közülünk, gyerekek közül néhányat elküldtek bacchansaink és az iskolamester, hogy ránduljunk ki egy kis libavadászatra. Mi el is mentünk és úgy egyeztünk meg, hogy én majd elidobom vagy leütöm a ludakat, társaim meg majd fölcsedik és hazaviszik. Nem sokára találtunk is egy egész csordát, de ezek, amint meglátták bennünket, felrebbentek. Volt nálam egy kis fűtykös, ezt közéjük dobtam fel a levegőbe, egyet el is találtam és az le is esett. Mikor azonban pajtásaim meglátták a libászort, nem mertek érte futni, ámbr a páztor messze volt, elfuthattak volna előle. Ezalatt a többi ludak ismét leereszkedtek, a leütött lud köré álltak és elkezdtek gágogni, mintha csak beszéltek volna hozzá, mire az felocsudott, csakhamar egészen magához tért és a többiekkel együtt elrepült. Én szörnyen bosszankodtam, hogy társaim nem tartották meg ígéretüket, de aztán jobban viselkedtünk úgy, hogy két ludat hozhattunk haza, melyeket a bacchansok és az iskolamester bucsuzóra megettek, aztán pedig Nürnberg felé indultunk.

Innen is nemsokára elmőntünk Ulmba, ahol Paulus bátyám meg egy schützöt fogadott, valami Kalbernatter Hildebrand nevű, egy lelkész fiát, aki még egész fiatal volt, és a kinek egy szövetet adtak, a milyent a parasztlak készítene, hogy csináltasson magának belőle kabátot. Mikor Ulmba érkez-tünk, Paulus megparancsolta, hogy a szövet-tel menjek koldulni és kérjek varrásdíjat. Én el is mentem és sok pénzt kaptam, mert imádkozni és koldulni jól tudtam, de nem is csoda, mert a bacchansok mindig erre használták, iskolába nem vittek és még olvasni sem tanítottak. Folyton koldultam, iskolába nem jártam, de borzasztóan éheztem, mert mindent át kellett adnom a bacchansoknak, ha nem akartam iszonyuan elveretni. Paulus egy másik, Ákos nevű bacchanssal társult, ezt a kettőt kellett nekem és Hildebrand pajtásomnak eltartani, de az én társam, amit koldult, majdnem mind maga ette meg, a bacchansoknak pedig keveset adott. Ezért a bacchansok mindig leskelődtek utána s valahányszor rajtakapták az evésen, ledobták egy ágyra, ráterítették egy vankost a fejére, hogy ne kiálthasson, aztán fölvaltva addig ütötték verték, míg belé nem fáradtak. Ezért nagyon félttem tőlük és inkább éheztem, de

minden keresményemet átadtam nekik. Gyakran annyi kenyerünk volt, hogy megromlott, ekkor kivágták a penészeset és nekünk adták. Így aztán rendkívül sokat koplaltam, és nagyon meg-megfáztam, mert gyakran éjfélig kellett mászkálnom és kenyérért énekelnem . . .

Ekkor fölvettem magamban, hogy elszököm. Kimentem tehát Münchenből és átkeltem az Isar folyón, mivel attól tartottam, hogy ha Svájcba hazamegyek, Paulusz bácsi-kám utánam jó s jaj lesz akkor nekem. Gyakran fenyegetett ugyanis engem és a többieket is, hogyha valamelyikünk elszökne, utánna menne és ha megfogná, annak kezét lábát levágná. Az Isaron túl van egy domb, oda ültem én le és keservesen sirtam, mikor elgondoltam, hogy nincs senkim a világon, aki pártomat fogná. Végre arra gondoltam, hogy Szalzburgba vagy Ausztriába, Bácsbe megyek. Amint így üldögéltem, egy paraszt jött felém, aki sőt szállított Münchenbe szekerevel. Már be volt rugva, pedig még alig jött fel a nap. Én megkértem, hogy engedjen engem kocsjára felülöm és így jutottam el egy faluig, hol a paraszt lovait megetette, én meg addig koldulgtam, majd a falutól nem messze leültem és gazdámra vártam. Várakozás közben elaludtam és mikor felébredtem, ismét sirni kezdtem azt híven, hogy a paraszt már elment, de nemsokára feltűnt ismét részem, ismét megszólított és megkérdezte, hogy hová tartok. Azt mondtam, hogy Salzburg felé.

(Vége köv.)

Színház.

Szombaton, 12-én A svihákok került színre a közönségnek az előzőknél nagyobb érdeklődése mellett. Magyarai és Tury Mariska a náluk már ismert buzgalommal nagy tetszés mellett töltötték be a két svihák szerepét; Karácsonyi Mariska fess és elegáns táncosnőnek mutatta be magát; Ernyei Vondracek szerepében szerzett derűs percekkel a közönségnek; Dobos és Olajos Róza kedves öregek voltak Kampil és Kampelné szerepében.

Vasárnap, 13-án Flórika szerelme, Moldován Gergelynek a román népeletről merített népszinműve, volt az első színmű, melyet Fehér Károly társulata előadott. Moudhatni, ez volt egyuttal az első előadás, mely telt házat hozott. A címszerepet a társulat kedvelt primadonnája, Tury Mariska töltötte be, az ő játéka legjobban dicseki önmagát, felesleges is elismerésünket nyilvánítani. Most is méltó partnere volt Magyarai. Fehér Károly (Bakotán Ilie) és Bátori Béla (Petrikás) igen jók voltak az öreg juhász és az öreg szénégető szerepében. Tetszett az oláh tánc, különösen Magyarai soloja.

Hétfőn, 14-én Fényes Samu történelmi színműve, Kuruc Feja Dávid adatot Fehérrel a címszerepben. Nagy hatást keltett Fehér azokban a jelenetekben, melyekben rendkívül ügyesen elevenítette meg a megbabonázott szerelmes férfi küzdelmét az önfeláldozó hazafival. Nem kevesebb tehetséggel oldotta meg nehéz feladatát F. Medgyaszi I. mint Tábori Örsze. Igen jó volt Karácsonyi (Judit), és Ernyei (Gábor lantos). Pethő Stefi kedves volt a mély érzésű lányka szerepében. Csak egy dolog zavarta meg az előadást — a mit már megelőzőleg többször észrevettünk s a mit nem hagyhatunk említés nélkül — az t. i. hogy több szereplő a leghatásosabb jelenetekben nem tudja komolyságát megőrizni, a mi kellemetlenül hat a közönségre.

Kedden, 15-én a Kadet kisasszony került színre közepes érdeklődés mellett. Lucy szerepét Tury Mariska játszotta, kellemes hangjával gyönyörködtetve a hallgatóságot, a miért több alkalommal zajos taps volt a jutalma. Nem kevesebb buzgalommal és sikerrel töltötte be Karácsonyi Mariska Leila Ullah szerepét. A férfiak közül ma is Magyarai (Williamson) játéka állt a legmagasabb niveau-n. Kivülök Bátori (tengerész kapitány)

és az ideg orvosok hatottak nagy mértékben az est sikerére.

Szerdán, 16-án a Csókon szerzett vőlegény került volna színre, ám a nagy eső miatt a közönség oly csekély számmal jött össze, hogy az előadás nem tartatott meg. Legyünk optimisták és higgyük, hogy az eső volt az oka a közönség távolmaradásának s reméljük a jövőre jobbakat.

Csütörtökön, 17-én a Kis Alamuszit játszották az eddigiekhez képest kielégítő látogatottság mellett. Magyarai (az igazi Tom) és Tury (az ál Tom) ma is kitűnők voltak; Karácsonyi eddig sohasem mutatott annyit, mint ma, Turi és Karácsonyi duettje is nagy hatást keltett. Bátori (Macdonald) és Dobos (rendőrkáplár) megállították a helyüket.

Pénteken, 18-án felére szállított helyárral A doktor ur került színre meglehetősen számu közönség előtt, a f. hó 10-iki szerepbeosztással.

Szombat délután ifjusági előadás, este pedig Bob herceg. Ezekről jövőre.

H i r e k

— **Eljegyzés.** Városunk fiatal kereskedője, Grünfeld Ferenc eljegyezte Reményi Erzsikét, Reményi Samu helybeli kereskedő leányát.

— **Tűz a majorban.** A vasárnap, f. hó 13-án reggel 5 óra tájban keletkezett zivatar alkalmával villámcsapás következtében kigyult a csurgói főbíróknőségnek 30 öl hosszú, szalmával fedett birkaakla. A tetőzet azonnal lángban állt és teljesen leégett. Önkéntes tűzoltóink idejében kivonultak s derekas munkával a majori cselédség segítségével lokalizálták a tüzet. Az akol üres volt s így jószág nem pusztult el, különben az épület biztosítva lévén, a kár nagy részben megtérül.

— **Fedák Kaposváron.** Nádasy szingazgatónak, ki nek társulata Kaposvárott játszik, sikerült megnyernie Fedák Sárít, a főváros legdivatosabb művésznőjét háromszori vendégfellépésre. A vendég művésznő zsufolt ház előtt óriási lelkesedés mellett játszotta f. hó 12. 13. és 14-én három force szerepét a Lotti ezredesei, Csókon szerzett vőlegény és Bob-hercegekben.

— **K. Tany József** tánc-és illem-tanító tanfolyamát folyó hó 21-én megkezdeni óhajtja városunkban. A szülők figyelmét felhívjuk a nálunk régóta előnyösen ismert tánc-tanítóra.

— **Őszi saison.** A multkori állandó meleg időt felváltotta a hűvös, esős őszi idő. Utcáink néptelenek, a társas élet szünetel, a színi előadások, bár méltók lennének rá színészeink, nem igen tudnak zsufolt házat összehozni. Tán ennek a lehangelő időnek kell betudni, hogy községünk oly fád, oly élettelen. De vigasztalódjunk, lesz még ennél jobb világ is Csurgón!

— **A Lorántfi Zsuzsanna Egyesület** elnöksége ez uton kéri fel az egyesület tagjait, hogy a legközelebbi összejövetelen, f. hó 23-án minél számosabban jelenjenek meg, mert a karácsony közeledtével csak úgy fog tudni az egyesület megfelelni nemes hivatásának, ha a tagok valamennyien rendszeresen eljárnak az összejövetelekre. Ezzel szemben szomoruan constatálja az elnökség, hogy az utóbbi időben a tagok érdeklődése rendkívül csökkent, az összejöveteleket alig néhányan látogadják. Azért a nemes cél elérése és az egyesület fenntarthatása érdekében kéri az elnökség a tagok nagyobb érdeklődését s buzgalmát.

— **A lengyár megnyitása** egyrészt Fiedler gyáros több heti külföldi elfoglaltsága másrészt a miatt, hogy a gyár sem készült még el teljesen, — októberre halasztatott, a mikor is a szerződés értelmében köteles a gyáros a gyárüzemet megindítani.

— **Képviselőtestületi gyűlés.** Csurgó nagyközség képviselő-testülete f. hó 15-én rendkívüli gyűlést tartott, melyen elhatározta a községi ovónó és nyári menhelyi dajka fizetésének felemelését, elhatározta a Magyar Jelzalog Hitelbanktól felveendő, 50 év alatt visszafizetendő 30000 korona kölcsön felvételét a község eddigi kölcsönei körüli költségek és kamatok fedezésére. Targyalta a képviselő-testület a gyalogjárók és a közvágóhid, valamint a Daru vendéglő körüli javítási munkálatok tárgyában megtartott árlejtéseket, a munkálatok költségvetéseit, határozott a vásártér bekerítése tárgyában. Targyalta a testület Zoltán Gyula szingizgató kérését szini előadások tartásához való engedély iránt, amit azonban a képviselő testület megtagadott. Több jelentéktelen ügy letárgyalása után véget ért a rendkívüli közgyűlés.

— **Kurucz Ujság** címen új krajcáros napilap indult meg Budapesten. A függetlenségi pártnak új lapja ez, melybe Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán, Barabás Béla stb. irnak. A ki e lap terjesztésével kolportálásával számottevő haszon mellett foglalkozni akar, forduljon a Kurucz Ujság kiadóhivatalához Budapest, IV., Vármege-utca 11.

— **A Divat Ujság** minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre, postán való szétküldéssel két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalvánnyal lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII., a Rókk Szilárd utca 4. számú házában van.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan **Ferencz József keserűvizet**

Szülők figyelmébe!

1, 13—14 éves fiú jó házból könyvnyomdánkban tanulóknak felvétetik.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Romhányi-Budapest. — Az okt. 4. számban megkezdjük s akkor hamarosan hozzuk az egészét.

Sz. I. — Köszönet. Jelen számban hozzuk.

Margit és Ella. — Köszönöm a képes-levelezőlapot. Nem szerettem rá érdemeket.

HIRDETESEK

felvétetnek e lap

KIADÓHIVATALBAN

HAZAI IPAR.

LASZKA JÓZSEF

kárpitos és butorraktáros.

Alandóan raktárt tart mindenféle kész butorokból.

Elvállal a szakmájába vágó mindenféle

kárpitos munkákat

jutányos áron ugyiszintén ezen ágban vágó minden javításokat is.

MAGYAR IPARI!

A hazafias n. é. közönség becses pártfogását kéri.

Raktár: Diófa-utca 439 sz.

Kiadólaptulajdonos

VÁGO GYULA.

Ruggyanta (gumi) gyártás meghonosítója

Schottola Ernő
Szőlészeti és borászati szaküzlete
Budapest, Andrassy ut. 2. sz.
Legnagyobb raktár, a szüreteléshez szükséges felszerelési cikkekben, szőlőluzók, borsajtók, borszivattyúk stb

Képes árlap ingyen!
Utánnomás pilos

ALAPÍTTATOTT 1872.

Gyors és pontos kiszolgálás!

Tessék Rendkívüli olcsóság Tessék

Senki el ne kerülje hogy ezen rendkívüli olcsó árakon nagyobb bevásárlást ne eszközöljön, a legfontosabb háztartási cikkeknel igen nagy megtakarítást érhet el

1 kg. fehér cukor	44 kr.	1 kg. Láva kávé jó min	1 frt 20 kr
1 „ legfin. kuba kávé	1 frt 60 „	1 „ Bpesti 0 iszt	14 „
1 „ fin Cuba kávé	„ 40 „	1 lt. Szalon petroleum	14 „
1 „ Arany jáva illatos	„ 60 „		

kapható

GRÜNFELD FERENCZ

fűszer és csemege kereskedésében

3 —

Csurgón, főtér onlechner ház.

Egy jó házból
való fiú tanoncnak
felvétetik

kávét 5 kg. posta csomag rendelésnél bérmentve küldök

Nyomatott Vágó Gyula könyvnyomdájában Csurgón 1903